

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

10.03.2022

Vår ref:

2021/2547

Deres dato:

10.03.2021

Deres ref:

Martin Nymo
Nymogården
9336 RUNDHAUG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Cathrine Amundsen, 77642031

Svar på søknad om utsetting av fjelledelgran - Nymolia - Målselv

Vi viser til din oversendelse av 10.03.2021 med søknad om utsetting av fjelledelgran til juletreproduksjon på eiendommen 5424-34/1 i Nymolia i Målselv kommune. Vi viser også til våre brev av 11.08.2021 og 19.08.2021 der det ble gitt tillatelse for område 1, mens område 2 ble utsatt grunnet behov for befaring før endelig behandling. Området ble befart den 6.9.2021 av saksbehandler hos Statsforvalteren.

Statsforvalterens vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 30 og forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, gir Statsforvalteren i Troms og Finnmark tillatelse til å plante inntil 7500 fjelledelgrantrær på 20 dekar på område 2 på eiendom 5424-34/1 i Nymolia i Målselv kommune, jf. kart figur 1 (vedlagt).

Tillatelsen gis på grunnlag av at vi har vurdert at den omsøkte utsettingen av fjelledelgran med internkontroll, ikke vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet, jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål § 1.

Tillatelsen gis på følgende vilkår, jf. forskriften § 7:

1. Utplantingen skal skje på areal angitt på kart som vedlagt søknaden datert 10.03.2021 (vedlagt).
2. Det må ikke plantes på myr og opprettholdes en kantsone på minst 10-15 meter til myrer og minst 5 meter til bekker.
3. Alle trær i juletrefeltet skal hogges før de setter frø (seinst 20 år etter utplanting, men før hvis arten setter frø tidligere). Statsforvalteren skal ha melding når dette er gjort.
4. Dersom utplantede trær likevel skulle spre seg, så plikter søker å begrense spredningen, jf. forskriften § 8. Spredning på egen/forpaktet eiendom må fjernes av tiltakshaver. Ved spredning til andre eiendommer, må søker innhente grunneiers samtykke og deretter fjerne spredningen. Hvis eier av annen eiendom ikke tillater fjerning, må spredningen meldes til Statsforvalteren.
5. Ved hogst skal alle trær fjernes, og det skal ikke settes igjen livsløpstrær, jf. forskriften § 8.
6. Trærne kan ikke tas ut og selges med rot.
7. Ved en eventuell overdragelse av eiendom, må ny grunneier informeres om tillatelsen og vilkårene som er satt.

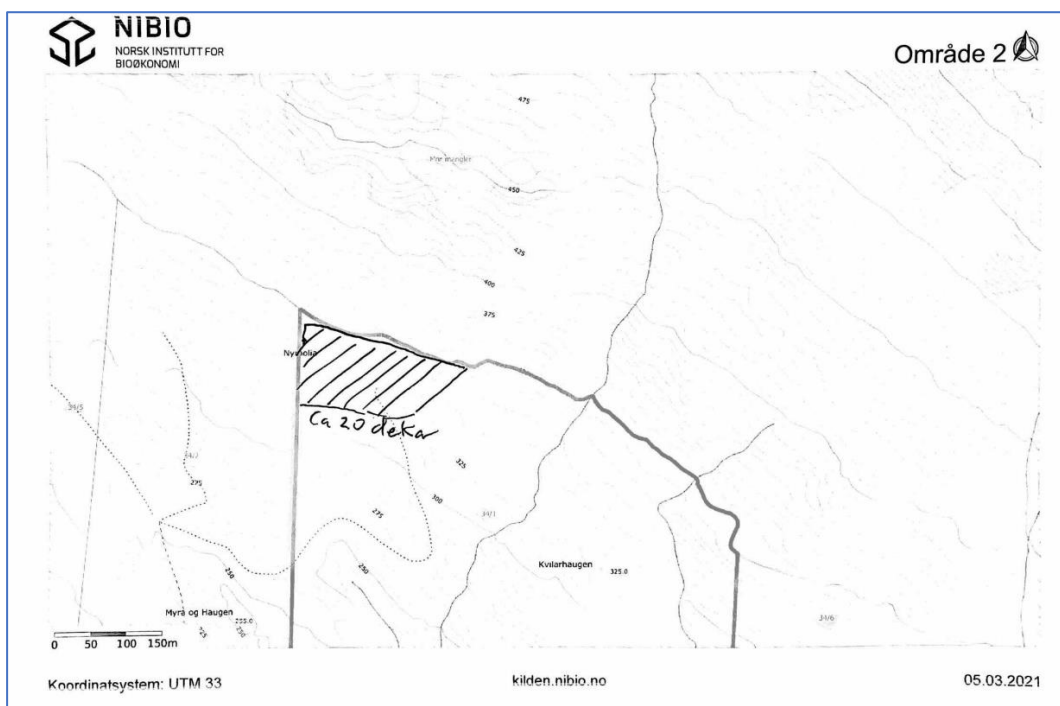
8. Virksomheten/søker skal ha internkontroll, jf. forskriften § 10. Internkontroll er ordninger som sikrer at søker har kunnskap om reglene i forskriften, og rutiner som sikrer at forskrift og vilkår blir overholdt. Internkontroll skal vises til ansvarlig myndighet ved forespørsel.
9. Dersom juletreproduksjonen på eiendommen blir avviklet, må trærne hogges.
10. Tillatelsen gjelder til 31.12.2025.

Statsforvalteren kan kontrollere at tiltaket er utført etter forutsetningene i tillatelsen, jf. § 11.

Det er klagerett på vedtaket innen 3 uker etter at du eller den som klager, mottok brevet, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Miljødirektoratet er klageinstans, og eventuell klage sendes Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Om søknaden

Enkeltpersonforetaket Martin Nymo, orgnr. 995464462, søker om tillatelse til å plante inntil 500 trær per dekar av fjelledelgran (*Abies lasiocarpa*) på 20 dekar i Nymolia på eiendommen 34/1 i Målselv kommune, det vil si totalt 10 000 trær. Det er i søknaden oppført som et område med bjørk og furu. Det er i tilgjengelige databaser ikke registrert trua, sjeldne eller utvalgte/prioriterte naturtyper/arter innenfor området.

Figur 1: Kart over tiltaksområdet.

Regelverket

Naturmangfoldloven § 30a sier at ingen uten med hjemmel i § 31 eller tillatelse fra myndighetene kan sette ut organismer av arter og underarter som ikke finnes naturlig i Norge, herunder utenlandske treslag. Utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål krever særskilt tillatelse etter forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, ([FOR-2013-03-15-284](#)), sist endret 15.03.2013. Ansvar for søknadsbehandlingen ligger hos miljøavdelingen, men landbruksavdelingens skogfaglige kompetanse trekkes inn ved behandling av søknadene.

Formålet med forskriften er å hindre at utsetting av utenlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet, jf. § 1. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til utsetting av utenlandske treslag, skal eventuelle uheldige følger for naturmangfoldet vektlegges, jf. § 7 første ledd, og andre viktige samfunnsinteresser, jf. naturmangfoldloven § 14.

Naturmangfoldloves § 7 (§§ 8 – 12) skal legges til grunn som retningslinjer når det fattes beslutninger som kan påvirke naturmangfold. Kunnskapsgrunnlaget skal være godt nok til å fatte beslutningen (§ 8), hvis ikke, skal føre var-prinsippet i § 9 legges til grunn. Påvirkningen av økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemer er eller vil bli utsatt for (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som begrenser skade på naturmangfoldet og gir de beste samfunnsmessige resultater (§ 12).

Den som er ansvarlig for utsetting skal i rimelig utstrekning treffe tiltak for å hindre at utsettingen får uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Det er en plikt til internkontroll som skal legges frem ved forespørsel og som omfatter rutiner for å sikre at kravene i forskriften blir holdt.

Statsforvalterens vurdering

Vi har vurdert om utplanting av fjelledelgran (LO) vil påvirke viktig biologisk mangfold på stedet det plantes, og om det er fare for spredning som vil påvirke viktig naturmangfold.

Fjelledelgran

Fjelledelgran (*Abies lasiocarpa*) er et vestamerikansk fjelltre med naturlig utbredelse fra New-Mexico i sør til Alaska i nord og hovedutbredelse i Rocky Mountains (Artsdatabanken). Grana setter i utgangspunktet frø fra 20-årsalderen og forynger seg lett. Frøene er tilpasset vindspredning, men spres også med fugl. Den er hardfør, tåler skygge og trives på god jord med rikelig frisk fuktighet, men også i mindre næringsrik jord (Miljødirektoratet 2017). Grana har vært plantet i mindre skala i Norge siden 1900-tallet, på et areal som dekker om lag 2 km² skog. Under våre forhold er det antatt at fjelledelgran setter frø fra ca. 30-40 års alder. Fjelledelgran (LO) er i fremmedartslista for 2018 vurdert til å ha et moderat invasjonspotensial, og liten økologisk effekt, slik at status er at den har en forholdsvis lav risiko for spredning. Fjelledelgran er en klimaksart, noe som betyr at arten er tilpasset konkurranse og skygge fra andre planter. Den kan dermed etablere seg i uforstyrret skog (Shea 1985). Fjelledelgran har ofte høyest spredning til områdene rundt skoggrensene, og er best tilpasset boreal sone og noe kontinentale seksjoner. Artens økologiske effekter antas å bli mest markert i bjørkebeltet i fjellskogen og i boreal lauvskog nordover. Den ble opprinnelig innført til Vestlandet til tømmerproduksjon, men brukes i dag mest til juletreproduksjon. Potensiell vindspredning er beregnet til å være opptil 2011 meter ved en vindhastighet på 10 m/s og 4022 ved 20 m/s.

Beskrivelse av området

Arealet ligger på ca. 300 – 350 m.o.h, og det er registrert lauvskog av middels til høy bonitet. Berggrunnen er granitt, mens løsmassene er morenemateriale, usammenhengende eller i et tynt dekke over berggrunnen (NGU). I følge www.artskart.no og www.naturbase.no er det ikke registrert prioriterte arter, truede eller sjeldne arter, utvalgte naturtyper etter rødlistede arter eller naturtyper i det omsøkte området, men området er heller ikke kartlagt, og det foreligger verken MIS-registreringer eller annen naturtype- eller artskartlegginger. Området ble derfor befart 6. september 2021.

Figur 2: Omsøkt område omtrentlig tegnet inn på kart med flyfoto i bakgrunnen.

De nedre delene av området består av høystaudebjørkeskog med innslag av selje, rogn og furu. Her fantes enkelte rikere partier med kvitbladtistel, mjørdurt, sumphaukeskjegg, ballblom, fjelltistel, turt og skogsvingel, og et par bekker renner gjennom området. Tidvis er det mer brattlendte partier, med stein i dagen, og noe død ved. De øvre delene består av middels rik fjellbjørkeskog som skifter mellom lågurtskog med blant annet grønnkurle, fattig blåbærbjørkeskog og et par myrlendte partier. Det står noen mindre plantede trær av norsk gran i området. Det ble observert ringdue og rødvingetrost. Det ble ikke observert rødlistearter, men området ble ikke grundig undersøkt, og det kan ikke utelukkes at rødlistearter finnes.

Miljøfaglig vurdering av konsekvensene av tiltaket

Det er søkt om å plante 500 trær pr. dekar. Det er vurdert at det innenfor området finnes steder med relativt rik og fuktig høystaudebjørkeskog, fjell i dagen, myr og bekker, slik at det vil være om lag 5 dekar av de omsøkte 20 daa som ikke er egnet for planting. Gjenstående 15 dekar med 500 trær per dekar, utgjør da 7500 planter. Vi vurderer at det kan gis tillatelse til å plante 7500 trær.

Myr og sumpskog

I kravpunkt 25 i norsk PEFC standard «*Myr og sumpskog*» går det frem at det skal opprettes en kantsonebredde på 10-15 meter fra myr, myrskog og sumpskog til plantede trær. Grøfting av myr og sumpskog er ikke tillatt.

Rik høystaudebjørkeskog

I kravpunkt 20 i norsk PEFC standard «*Hogst og treslagskifte*» går det frem at det ikke skal foretas treslagsskifte nord for Saltfjellet i rik og fuktig høystaudebjørkeskog med tilnærmet heldekkende undervegetasjon av høye urter og bregner.

Kantsoner til vannforekomster

Vannressursloven § 11 skal sikre at det etableres en kantsone til bekker og elver med årssikker vannføring, og dette går også fram av norsk PEFC standard.

Nøkkelbiotoper

Vi minner om kravpunkt 21 i norsk PEFC standard om nøkkelbiotoper. For eiendommer med mer enn 100 dekar produktiv skog, skal nøkkelbiotoper kartlegges. Metoden Miljøregistrering i Skog (MiS) skal brukes ved kartlegging av livsmiljøer og utvelgelse av nye nøkkelbiotoper. Resultatene av kartleggingen skal rapporteres til Kilden.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark er bevisst på at utplanting av utenlandske treslag kan få negative konsekvenser for landskapet som også er definert som en del av naturmangfoldet. I dette

tilfellet vil plantefeltet ligge i øverste del av fjellskogen, slik at endringen i landskapet vil kunne bli stor. Det vil være viktig å ta hensyn til landskapsverdiene ved etablering av plantefeltet.

Når det gjelder hvilke økologiske konsekvenser utplantingen av fjelledelgran kan få i dette området, har vi lagt vekt på at arten har forholdsvis lav risiko for spredning, jf. Artsdatabankens vurderinger i fremmedartslista for 2018. Siden dette gjelder juletreproduksjon, har vi også satt vilkår om at trærne må hogges innen 20 år, slik at en unngår frøproduksjon og videre spredning på stedet. Det er også satt vilkår om at det ikke skal settes igjen foryngelsesplanter ved hogst, jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 8. En eventuell ny juletreproduksjon med samme treslag, må da behandles på nytt i medhold av denne forskriften.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt nok til at Statsforvalteren vurderer at omsøkt utplanting av fjelledelgran ikke vil berøre viktig biologisk mangfold vesentlig, og at det er liten risiko for spredning dersom trærne hogges før de får kongler. Kunnskapsgrunnlaget knyttet til økologiske konsekvenser av utplanting av fjelledelgran er noe mangelfullt, men den kunnskapen som foreløpig foreligger, indikerer ikke stor risiko for at utplantingen vil endre økosystemet.

Vi vurderer derfor at kunnskapsgrunnlaget er godt nok jf. naturmangfoldloven § 8, og vil ikke legge føre var prinsippet i § 9 til grunn. Vi har også vurdert den samlede belastningen økosystemet vil bli utsatt for hvis det gis tillatelse til utplanting i samsvar med naturmangfoldloven § 10. Vi vurderer at omsøkt utplanting av fjelledelgran ikke vil medføre noen vesentlig samlet økt belastning på økosystemet. Selv om risikoen for spredning ikke er veldig stor, anser vi det likevel som nødvendig å sette vilkår om gjennomføring av internkontroll og fjerning av eventuelle trær som sprer seg fra plantefeltet.

Skogbruksfaglige vurderinger

Det er innhentet uttalelser fra kommunen og Statsforvalteren. Statsforvalteren har uttrykt at området ligger noe høyt i terrenget, men at det ellers virker som et bra prosjekt og at området ligger i et driftsområde. Skogbruksansvarlig i kommunen har uttalt at søker allerede har testet ut hvorvidt vanlig norsk gran vokser i området, og at de har inntrykk av at området er godt egnet.

Konklusjon:

Med hjemmel i naturmangfoldloven §§ 9 og 30 og forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål § 7, vil Statsforvalteren i Troms og Finnmark innvilge søknaden om utplanting av utenlandske treslag i område 2 i søknaden. Utplanting av fjelledelgran som omsøkt vil påvirke det området der det plantes ut trær. Arten er i gjeldende fremmedartsliste (2018) vurdert å ha lav risiko for spredning, og risikoen reduseres når det stilles vilkår om at trærne skal hogges innen 20 år. Omsøkt utplanting vil ikke endre landskapet vesentlig. Vi vurderer at utplanting av fjelledelgran som omsøkt ikke i vesentlig grad vil påvirke naturmangfold, og at det derfor er grunnlag for å innvilge søknaden.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift for utplanting av utenlandske treslag. Det må innhentes særskilt tillatelse fra annet lovverk der dette er nødvendig.

Med hilsen

Per Kristian Krogstad (e.f.)
fung. miljødirektør

Torhild Gjølme
landbruksdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Målselv kommune Mellombygdveien 216 9321 MOEN